

2021-2022 ÜRETİM YILI (1 EKİM 2021-30 NİSAN 2022)

ARPA DEĞERLENDİRME RAPORU

2021-2022 üretim yılında ülke geneli yağışlar uzun yıllar ortalamasının bir miktar altında ve geçen yılın üzerinde gerçekleşmiştir. Ülke ortalama yağışı 409 mm olup, uzun yıllar ortalamasının (432 mm) %5 altında ve geçen yılın (338 mm) %21 üzerinde olmuştur.

Marmara Bölgesinde yağışlar (498 mm) uzun yıllar ve geçen yıla benzer, Ege Bölgesinde (446 mm) %9 azalma ve %8 artma, Akdeniz Bölgesinde (602 mm) %6 ve %39 artma, İç Anadolu Bölgesinde (250 mm) %10 azalma ve %24 artma, Karadeniz Bölgesinde (480 mm) %7 ve %34 artma, Doğu Anadolu Bölgesinde (356 mm) %11 azalma ve %20 artma, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde (315 mm) %34 azalma ve geçen yıla benzer olmuştur.

İç Anadolu Bölgesi 250 mm yağış almış olup, bu miktar geçen yıla göre önemli artışı (%24) ifade etmektedir. Yağışlar sonbaharda geç gelmekle birlikte, devam eden aylarda (Nisan ayı hariç) düzenli düşmüştür. Nisan yağışlarının düşük olmasına karşılık, düşük mart sıcaklığının da etkisi ile, toprak nemi daha uzun süre bitkilerin istifadesinde kalmış, tarımsal kuraklık belirtileri ortaya çıkmamıştır. Ayrıca; mayısın ilk 10 gününde düşen yağışlar ve sıcaklıkların düşük seyretmesi, yer üstü su rezervlerindeki artışla birlikte Sulama Birliklerinin sulamaya daha fazla su tahsis etmesi de reelte üzerindeki olumlu etkiyi belirli ölçüde korumuştur. Bölgede %3 üretim artışı tahmin edilmektedir.

Karadeniz Bölgesi 439 mm yağış ile, uzun yıllar ortalamasının ve geçen üretim yılının üzerinde (%7 ve %34) yağış almıştır. Bölgede yağışlar Nisan'da bir miktar azalış gösterse de bu durum bölgenin genelinde etkili olmamıştır. Bölgede %13 üretim artışı beklenilmektedir.

Ege Bölgesi sonbahar ve kış aylarında yeterli ve düzenli yağış almakla birlikte, Nisan yağışında düşüş olmuştur. Dönemsel yağışlar 446 mm'ye ulaşmış olup, uzun yıllar ortalamasının %9 altında, geçen yılın %8 üzerindedir. Bölgede %2'lik bir üretim düşüşü beklentisi hakimdir.

Marmara sonbahar ve kış aylarında yeterli ve düzenli yağış alan bir bölgedir. Bölge 498 mm dönemsel yağış almış, bu yağış uzun yıllar ve geçen üretim sezonu düzeyinde olmuştur. Uzun yıllar düzeyinde bir arpa reeltesi öngörülmektedir.

Akdeniz Bölgesi bu üretim sezonunda en yüksek yağış alan bölge olmuş, 602 mm ile uzun yıllar ve geçen yılın üzerinde yağış almıştır. Bölgede %15 üretim artışı tahmin edilmektedir.

Doğu Anadolu uzun yıllardan %11 az yağış ve geçen yıldan %20 yüksek yağış alan bölge olmuştur. Bölge 356 mm yağış almış, martta artan yağış önemli olmakla birlikte, nisan yağışlarında önemli azalış görülmüştür. Bununla birlikte mayıs ayının ilk 10 gününün yağışlı geçmesi olumlu reelte beklentisini korumuştur. Mayısın kalanındaki yağışlar önemini korumakla beraber, uzun yıllar düzeyinde bir üretim beklenilmektedir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi 315 mm ile uzun yıllardan %34 daha az, geçen yıl ile aynı düzeyde yağış almıştır. Yağış azalması hem sonbahar hem de kış mevsimini içine alacak şekilde, uzun süreli ve süreklilik gösterecek şekilde olmuştur. Bölge martta ise 108 mm ile yüksek yağış alırken, nisanda sadece 11 mm yağış almıştır. Bununla birlikte mayısın ilk 10 gününün yağışlı ve serin

geçmesi, sulu tarım alanlarındaki artış, rekolte kayıp beklentilerinin azalmasına neden olmuştur. **Bölgede %18 rekolte kaybı öngörülmektedir.**

Bu değerlendirmeler ışığında, yaklaşık 3 milyon ha arpa ekim alanı ve uzun yıllar ortalaması 8 milyon ton arpa üretimi dikkate alındığında, uzun yıllar ortalamasına göre % 1.25 artış ile (0,1 milyon ton) 8,1 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir.

2021-2022 ÜRETİM YILI (1 EKİM 2021-30 NİSAN 2022) YULAF DEĞERLENDİRME RAPORU

Yulaf tanesinde yüksek yağ oranı ve enerji değerine sahip olması nedeniyle insan ve hayvan beslenmesinde yoğun olarak kullanılmaktadır. Tanesinde genç organizmaların hızlı büyümesini sağlayan Avenin maddesinin olması, onu genç tayların ve buzağların beslenmesinde önemli hale getirmiştir. Besince zengin ve istisnai özellikteki bir türün ülkemizde hak ettiği değeri bulamadığı düşünülmektedir. Bununla birlikte son yıllarda gıda sanayi tarafından yeniden keşfedilerek bebek mamalarında, bisküvi ve ekmek yapımında kullanımı giderek artmaktadır. **Ülkemizde %51'i hayvan beslenmesinde, %43'ü insan gıdası olarak tüketilmektedir.**

Bununla birlikte yulafli ekmek fiyatlarının yüksek olması ancak diyet ürünü olarak tüketilmesine neden olmakta, yaygın tüketimin önünde engel olmaktadır. Yulaf fiyatları makul düzeyde olduğuna göre, bu fiyat yüksekliğinin işleme teknolojilerinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir. **Sadece yulaf işleyen tesislerin bulunmaması ve un fabrikalarında zaman alan temizleme ve düzenleme işlemlerinden sonra yulafın un haline getirilmesi maliyeti yükseltmektedir.** Bu nedenle spesifik ekmek üretmek amacıyla yönelik un üreten değirmenlerin bulunması yulaf ekmeğinin uygun fiyatla yaygın kullanıma geçmesi açısından önem arz etmektedir. **Benzer durum çavdar için de geçerlidir.**

Anadolu yulafın gen merkezi olmasına rağmen, kışlık tiplerinin olmaması asıl üretim alanları olan iç bölgelerde yıllarca baharlık ekilmesine neden olmuştur. Baharlık ekim kış yağışlarından yeterince yararlanılamaması sonucu birim alan veriminin düşük oluşu nedeniyle ekimi sınırlandırmaktadır. **Ancak genetik kaynaklarımızdan faydalanılarak kışlık tiplerin geliştirilmesi ve gıda sanayinde artan talep sonucu ekim alanlarında giderek yükselen bir artış söz konusudur.**

Ülkemizde yulaf yıllara göre değişkenlik göstermekle birlikte en fazla İç Anadolu Bölgesinde üretilmekte (%60-65), bunu Marmara Bölgesi (%15-20) takip etmektedir. İç Anadolu Bölgesinde en fazla üretim sırasıyla; Ankara, Sivas ve Konya'da, Marmara Bölgesinde Kocaeli, Çanakkale ve Balıkesir'de gerçekleştirilmektedir.

Yulaf son on yıllık ortalamaya göre 100.000 ha ekilmekte ve 245.000 ton üretilmektedir. Ancak son dört yılda hem ekim alanı hem de üretimi artış eğilimindedir. **Buna göre uzun yıllar ortalaması 110.000 hektar, üretim 275.000 ton olarak kabul edilmiştir. 2021-2022 üretim yılında ise yağışların uygunluğu nedeni ile yazlık ekilişin artacağı ve geçen yıl ekim alanının bir miktar üzerinde 115.000 hektar olabileceği öngörülmüştür.**

İç Anadolu Bölgesinde 1 Ekim-30 Nisan 2022 arasında düşen yağış geçen yıla göre önemli artış (%24) göstermiştir. Bölgede %2 üretim artışı beklenmektedir. Marmara Bölgesi bu üretim yılında uzun yıllar ve geçen üretim sezonu düzeyinde yağış almıştır. Bölgede %5'lik bir yulaf rekoltesi artışı tahmin edilmektedir.

Ülke sathına yayılmış, diğer bölgelerdeki ekim alanlarında ise üretim düzeyinin korunacağı öngörülerek, 2021-2022 yulaf üretiminin uzun yıllara göre %7 artışla, 295.000 tona ulaşabileceği tahmin edilmiştir.

2021-2022 ÜRETİM YILI (1 EKİM 2021-30 NİSAN 2022)

ÇAVDAR DEĞERLENDİRME RAPORU

Çavdar marjinal koşullarda yetişen tahıl türü olup, Dünya'da tarla bitkileri tarımının yatay ve dikey sınırlarını oluşturmaktadır. Bu sebeple çavdarın toprak ve iklim yönü ile ülkemizin en dezavantajlı yörelerinde tarımı yapılmaktadır. Dünyada daha çok yem hammaddesi olarak kullanılmakla birlikte, değişik alanlarda sanayi ürünü olarak da değerlendirilmektedir. Son dönemlerde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de insan sağlığı açısından olumlu birçok özelliğine dikkatlerin yoğunlaştığı çavdar, un ve unlu mamuller sanayinde yoğun kullanım alanı bulmaktadır. En önemli sorunu yabancı döllenmiş tür olması dolayısı ile çok farklı irilik, renk ve şekilde tane ürünü hasadı sonucu standart ürün bulma güçlüğüdür. Yetiştiricilik açısından ise yabancılik özelliklerinden olan farklı zamanlarda çimlenme ve erkencilik özelliği ile tahıl tarlalarında hızlı bulaşmaya sebep olmasının doğurduğu sorunlardır. Ancak, Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsünün geliştirip, tescil ettiği çavdar çeşitleri bu sorunların giderilmesinde umut vermektedir. **Ülkemizde üretilen çavdarın %17'si insan gıdası, %74'ü hayvan beslemesi ve yem sanayiinde kullanılmaktadır.**

Ülkemizde çavdar yıllara göre değişkenlik göstermekle birlikte en fazla İç Anadolu Bölgesinde üretilmekte (%70-75), bunu Marmara Bölgesi (%8-10) ve Ege Bölgesi (%6-8) takip etmektedir.

Çavdar son on yıllık ortalamaya göre 118.000 ha ekilmekte ve 328.000 ton üretilmektedir. Ancak son dört yılda ekim alanı azalmış olup, buna göre **uzun yıllar ortalaması ekiliş 112.000 hektar, üretim 311.000 ton olarak kabul edilmiştir. 2021-2022 üretim yılında ise yine 112.000 hektar civarında çavdar ekimi olabileceği değerlendirilmiştir.**

Türkiye çavdar ekilişinin %70-75'ini oluşturan İç Anadolu Bölgesinde dönemsel yağış geçen yıla göre önemli artış (%24) göstermiştir. Bölge çavdar üretiminde %5 artış beklenmektedir. Marmara Bölgesinin bu üretim yılında aldığı yağış uzun yıllar ve geçen üretim sezonu düzeyinde olmuştur. Bölgede %5'lik bir çavdar rekoltesi artışı tahmin edilmektedir. Ege Bölgesinin bu üretim yılında aldığı yağış uzun yılların bir miktar altında ve geçen üretim sezonunun üzerinde olmuştur. Bölgede çavdar rekoltesinde %5 artış öngörülmektedir.

Ülke sathına yayılmış diğer bölgelerdeki ekim alanlarında ise üretimin %3 düzeyinde artabileceği öngörüsüyle, 2021-2022 çavdar üretiminin %5 artışla, 326.000 tona ulaşabileceği tahmin edilmiştir.

Saygılarımızla..